

Varangerhalvøya nasjonalpark/ Várnjárgga álbmotmeahcci

Opprettelsen av Varangerhalvøya nasjonalpark er en oppfølging av nasjonalparkplanen (St.melding nr 62 (1991-92)) som ble vedtatt av Stortinget våren 1993.

Verneområdet omfatter til sammen et areal på ca 2069 km² i Unjárgga/Nesseby, Vadsø, Vardø og Båtsfjord kommuner i Finnmark fylke.

Varangerhalvøya nasjonalpark/ Várnjárgga álbmotmeahcci omfatter ca 1805 km², ca 246 km² utgjør Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde/Biezavuona – Oardduvuona suodjemeahcci, og Syltefjorddalen naturreservat/Oarddu luondumeahcci ca 19 km².

Varangerhalvøya har unike verdier i forhold til landskap og kvartærgeologiske former, plante- og dyreliv og samiske kulturminner. Halvøya er den mest arktisk prega del av Fastlands-Norge.

Landskapet er i stor grad formet før istidene. Innlandsisen fra de siste istidene lå fastfrosset over store deler av halvøya, og endret dermed i liten grad landskapet. Isen har imidlertid lagt igjen et stort antall (flere tusen) særegne ringformete formasjoner, formasjoner som ellers er kjent fra bare et fåtall andre steder i verden.

Plantelivet er særpreget da området er et møtested for arter fra det nordlige Arktis, det østlige Sibir og mer sørlige planter. De små lauvskogene er blant de nordligste i verden. Kalkrikt fjell og jordsmonn nord i området gir frodige lommer med sjeldne arter.

Dyrelivet er som plantelivet, sparsomt over store deler av de sentrale fjellområdene. Imidlertid har myrområdene, stor verdi for fuglelivet. Ingen steder i Norge er det observert flere sædgjess på en gang utenom trekket. Varangerhalvøya var tidligere et av kjerneområdene for dverggrås, og det finnes fortsatt et fåtall individer i området. Halvøya har ellers stor verdi for fjellrev, og det

ser ut til å være blant de aller viktigste områdene i landet for vårt mest utrydningstruede pattedyr.

Telttur ved Skipskjølen. Foto: Stig Sevenius.

Innenfor naturreservatet finnes en rekke arter som her har sin absolutte nordgrense eller ligger i utkanten av sitt utbredelsesområde. Reindalen har spesiell kalkvegetasjon med Fastlands-Europas eneste kjente primærlokalitet for svalbardvalmue.

Landskapsvernområdet har særegne geologiske formasjoner i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjelden plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særprega næringskysten i nord er typisk for Øst-Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, millioner av år gamle landskapet innover halvøya.

Fornminner viser en langvarig og kontinuerlig tilstedeværelse av mennesker. De eldste kulturminnene på halvøya er daterte til eldre steinalder dvs eldre enn 4500 f.Kr. Her finnes boplasser og rester av redskaper, fangstanlegg og ledegjerder for villrein, og en rekke samiske helligdommer/offerplasser. Varangerhalvøya er et gammelt samisk høstingsområde.